

Sociological Cultural Studies, Institute for Humanities and Cultural Studies (IHCS)
Quarterly Journal, Vol. 16, No. 2, Summer 2025, 141-169
<https://www.doi.org/10.30465/scs.2024.48700.2851>

Social networks and types of collective functions: (Case study of Clubhouse social network in Iranian society in 2021)

**Parniya Razipour^{*}, Ababas Naeemi Jorsheri^{**}
Nader Razeghi^{***}**

Abstract

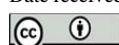
Clubhouse social network is considered one of the emerging networks in the virtual world, on the other hand, different social networks such as Clubhouse social network have different effects on the society, which requires sociological investigation. The current research has used the qualitative content analysis method, considering the content of the Clubhouse social network rooms and the statistical population of the discourse exchanged in this social network in the year 1400. The results of this research show that 7 categories of discourses are used by different groups in the network of clubs, which include political, religious and philosophical, economic, social, educational, entertainment and unusual discourses. Also, the examination of the content of different rooms in the network of clubs shows that different people and groups use this social network in different dimensions and levels in such a way that its scope includes important issues including political and economic issues to issues such as abnormality. . Also, this research shows that social networks like Clubhouse can facilitate social relations and also be effective in repairing many communication gaps.

* PhD in Sociology, Central Tehran Azad University, tehran, iran (Corresponding Author),
parniya641@gmail.com

** PhD in Sociology, Azad University, Tehran, iran, abbasnaeemi.j@gmail.com

*** Associate Professor, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Mazandaran, Mazandaran,
Iran, razeghi@umz.ac.ir

Date received: 11/04/2024, Date of acceptance: 26/09/2024

Abstract 142

Keywords: social network, club, typology, social groups. collective functions.

Introduction

Virtual social networks are a phenomenon that has gained meaning and meaning in the last few decades. So that today, as an unavoidable necessity, it has affected the lives of many users (Farghani and Mohajeri, 2016: 260). Some researchers believe that; In today's era, many social networks have emerged in which the level of two-way interaction and communication is very high and in many cases the consumer turns into a producer (Bastani, Khaniki and Erkanzadeh Yazdi, 2016: 3). This has added to the attractiveness of the virtual space and especially the emerging social network. As a result, virtual social networks play a role not only as a communication tool but also as an important cultural and social phenomenon in people's daily lives. These networks have become one of the main components of modern life with major changes in lifestyle and social interactions. On the other hand, in recent decades, we have witnessed the emergence of various social networks, each of which has occupied countless users. Each of these social networks are sent to the digital market with goals from their creators. Meanwhile, Club House social network is considered one of the most emerging networks in the virtual world. This social network was launched in 2020 by Paul Davison and Rohan Seth. whose primary goals are based on the two principles of speaking and listening. Two important principles, the absence of which is more visible in the modern era, because lifestyle factors and changes such as urbanization, individualism, and the lack of common discourse in the last decade have made the modern era more isolated and lonely (Razipour,2021: 34).

Another important point is that the effect and effectiveness of social networks on the individual, social and group life of people is not hidden from anyone; On the other hand, the lack of sociological research on the collective function of social networks such as clubhouses has led to the need for sociological researches in this field. According to what has been said, this research aims to investigate the emerging network of clubhouses. Answer the following questions: What content does the rooms of Iranian users have in the social network Club House? What issues does this content refer to?

Materials & Methods

In this research, the content analysis (qualitative) method was used to find out the content of the rooms in the Clubhouse social network. Therefore, in order to obtain

143 Abstract

the content of the discourses, after choosing the appropriate software, which is the Clubhouse social network, we followed the sampling and recording of the analysis of the Clubhouse rooms for one year and categorized the topics and content until reaching the theoretical saturation stage. that the process of analysis does not lead to new categories and the repetition of common categories continues. In this process, as required by the work method; After managing the data, coding was done in the stage of conflict with the data, and the rooms were categorized based on the coding. In this research, the researcher tried to show that the extracted data represent the information obtained in the Clubhouse social network by showing the stages of conducting the research and how to extract the categories and presenting the tables.

Discussion & Result

The current research aims to analyze social networks and types of collective functions: a case study of the Clubhouse social network in Iran and the percentage of answers to the following questions: What content does the Iranian users' room have in the Clubhouse social network? For these questions, the researcher investigated the clubhouse rooms for one year in the period of 1400 by using the theoretical foundations and answering the appropriate conceptual concept and put it as a qualitative analysis. In general, by analyzing the rooms in this network, 7 categories of discourse were distinguished from the composition, which include (political), (religious and philosophical), (economic), (social), (educational), (entertainment) and (abnormal) discourse. . On the other hand, it is explained in detail, the review rooms of different images in the club house show that people and social groups benefit from this social network in a way that its scope ranges from challenging political and economic issues to similar issues. It includes fun and relaxation. On the other hand, the diversity and pluralism in the discourses shows the expression of different tastes and interests of individuals and groups, as Van Dijk (1999) believed that new social networks have the ability that different (individuals, groups and organizations) do normally. increasingly connected. In his opinion, in today's era, social networks form the most important structures of modern society. According to Babakhani et al. (2022), social networks can influence social, economic, cultural and political life trends in many ways (Babakhani, Ghahrodi and Asadi, 1401: 252). Another noteworthy point is as Henry Jenkins (2013) opined. Users in these new social networks such as Club House feel less passive than other mass communication media such as TV and radio, because the users themselves are the

Abstract 144

main operators of content production and dissemination in these social networks. This means that in this network, the main role for creating content and publishing it is on the shoulders of the user. In fact, it can be inferred that culture and cultural elements are being formed in a collaborative way among users. On the other hand, referring to the theory of virtual community, it should be noted that social networks such as Club House can happen in the emergence of virtual community. The general public provides that they promote their political, social and ideological opinions easily and in a short time. This is very accurate in strengthening and developing discourse culture.

Conclusion

The results of this research show that 7 categories of discourses are used by different groups in the clubhouse network space, which include political, religious and philosophical, economic, social, educational, entertainment and abnormal discourses. Also, the examination of the content of different rooms in the clubhouse network shows that Different people and groups use this social network in different dimensions and levels in such a way that its scope includes important issues such as political and economic issues to issues such as abnormality. Also, this research shows that social networks such as Clubhouse can facilitate social relations and also be effective in repairing many communication gaps. In general, according to the findings of this research, it can be concluded that the use of the Clubhouse social network in the Iranian society, due to its functions and positive effects, will promote the discourse culture in the society and will be effective in strengthening it.

Bibliography

- Ashraf Nazari, Ali; Qolipour, Mojtabi. (2017). "New Social Media and Their Role in Mass Representation: A Realist Analysis of the Egyptian Revolution", New Media Studies Quarterly, Year 4. No. 14. pp. 148-173.[in Persian]
- Bastani, Susan; Khaniki, Hadi, Arkanzadeh Yazdi, Saeed. (2017). "Mainstream media people and new media consumption survey of consumption, trust, satisfaction and media participation of Tehran citizens", New Media Studies Quarterly, fourth year, number 14, pp. 1-33.[in Persian]
- Babakhani, Sheila, Majidi Kahrodi, Nasim and Asadi, Abbas (۲۰۱۲) "Identifying the components and indicators of the political culture of social network users in Iran". New Media Studies Quarterly, Year 8, Number 31[in Persian]

145 Abstract

- Castells, M. (1999). Flows, networks and identity: A critical theory of the international society. In M. Castells, et al. (Eds.), *Critical Education in the New Information Age*. Rowman and Littlefield: Lanham.
- Christian, Fox. (2020). "Social Media: A Critical Reading". Translation: Hossein Basirian Jahormi, Tehran: Art and Communication Research Institute, second edition. [in Persian]
- Coen, Bruce. (2011). Basics of Sociology, translation: Gholam Abbas Tusli, Reza Fazel. Tehran: Organization for Studying and Compiling Humanities Books of Universities (Somat), 23rd edition. [in Persian]
- Faisal, R. A., Jobe, M. C., Ahmed, O., & Sharker, T. (2021). Mental health status, anxiety, and depression levels of Bangladeshi university students during the COVID-19 pandemic. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 1-16. <https://doi.org/10.1007/s11469-020-00458-y>
- Fegert, J. M., Vitiello, B., Plener, P. L., and Clemens, V. (2020). Challenges and Burden of the Coronavirus 2019 (COVID-19) Pandemic for Child and Adolescent Mental Health: A Narrative Review to Highlight Clinical and Research Needs in the Acute Phase and the Long Return to Normality. *Child. Adolesc. Psychiatry Ment. Health* 14 (20), 20. doi:10.1186/s13034-020-00329-3
- Furqani, Mohammad Mahdi; Mohajeri, Robabe. (2017). "The relationship between the amount of use of virtual social networks and changes in the lifestyle of young people", *New Media Studies Quarterly*, fourth year, number 13, pp. 259-292. [in Persian]
- Gadermann, A. C., Thomson, K. C., Richardson, C. G., Gagné, M., McAuliffe, C., Hirani, S., et al. (2021). Examining the Impacts of the COVID-19 Pandemic on Family Mental Health in Canada: *Findings from a National Cross-Sectional Study*. *BMJ Open* 11 (1), e042871. doi:10.1136/bmjopen-2020-042871
- Golding, P. (1996). World-wide Wedge: Division and contradiction in the global information infrastructure. *Monthly Review*, 48(3), 70-86.
- Hartt, M. (2020). COVID-19: a lonely pandemic. *Cities & Health*, 1-3. <https://doi.org/10.1080/23748834.2020.1788770>
- Hale, T., Webster, S., Petherick, A., Phillips, T. and Kira, B. (2020), *Oxford COVID-19 Government Response Tracker*, Blavatnik School of Government, Oxford, available at: <https://www.bsg.ox.ac.uk/research/research-projects/coronavirus-government-response-tracker> (accessed 24 June 2020)
- Hosseini Pakdehi, Alireza; Baharian, Mahia (2021). The goals and motivations of republishing social violence in cyberspace". *New Media Studies Quarterly*, Volume 8, Number 29. [in Persian]
- Jiang, Y. (2021). *Problematic Social media usage and anxiety among university students during the COVID-19 pandemic: the mediating role of psychological capital and the moderating role of academic burnout*. *Frontiers in Psychology*, 12, 612007. <https://dx.doi.org/10.3389/fpsyg.2021.612007>

Abstract 146

- Jung ,K, Park.y , Kim (2022) Let's Talk @Clubhouse: Exploring Voice-Centered Social Media Platform and its Opportunities, Challenges, and Design Guidelines, CHI EA '22: Extended Abstracts of the 2022 CHI Conference on Human Factors in Computing SystemsApril 2022Article No.: 450Pages 1–6https://doi.org/10.1145/3491101.3519774.
- Kia, Ali Asghar; Bani Taba, Alireza (2020). "Investigation of how the national media uses psychological tactics in creating coronaphobia from the perspective of Tehrani citizens". News Sciences, 10th year, number 38.
- Khalatbari, Mohammad Hossein, Mozafari, Afsana. (2019). "Reviewing the dimensions of the Clubhouse platform in Iran". Media studies. Volume 15, Number 4 - Number 51, pp. 7-18.[in Persian]
- Khodayari, Kulthum; Daneshvar Hosseini, Fatemeh; and Saidi, Hamida (2014). The amount and type of use of virtual networks (case study: students of Mashhad Azad University), Communication Research Quarterly, 21st year, number 192.[in Persian]
- Kovacs, Balazs; Caplan, Nicholas; Grob, Samuel and King, Marissa (2021) Social Networks and Loneliness During the COVID-19 Pandemic, Sociological Research for a Dynamic World, *Sociological Research for a Dynamic World* https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/2378023120985254
- Marshall, Gordon. (2008). Culture of Sociology, translation: Hamira Moshirzadeh, Tehran: Mizan Publishing House
- Menzhali, Abbas Ali (1401) Studying the effect of virtual social media in the formation of social crisis using hierarchical analysis, Scientific Quarterly of National Security, Volume 12, Number 44
- Mohammadi Barzegar, Jafar; (1401) Challenges of police and social prevention of new media crimes (Clubhouse chat rooms case study) Journal: Police Science Research, No. 94
- Mousavi, Seyed Kamaluddin; Shams, Hadith (2021). "Online love and its types in virtual space; The study of Kashan city users in 2019. Culture and Communication Studies Quarterly, Volume 23, Number 59. [in Persian]
- Ramezani, Yusuf; Rajabzadeh Mohsen and Rauf Eslami Mahnaz (2021) "Factors affecting the desire to share knowledge in social networks". New Media Studies Quarterly, 8th year, No. 32. 71-96.[in Persian]
- Razipour, Parniya (2021) "Sociology of Club House Social Network", Tehran, Nesl Roshan Publications, first edition..[in Persian]
- Razipour, Parniya (2019) sociological analysis of jokes related to the corona virus (with an emphasis on the jokes exchanged on the Telegram social network). Iranian Social Studies Quarterly, Volume 14, Number 2. 111-134.[in Persian]
- Morris, D.Z. (2020), "Where does the six-foot rule for social distancing come from?", Fortune, available at: <https://fortune.com/2020/05/20/why-6-feet-apart-social-distancing-coronavirus-cdc-six-foot-rule-spread-covid-19-liquid-droplets/> (accessed 27 June 2020).

147 Abstract

- Mutschler, Christina(2021) Clubhouses Response to COVID-19: Member Challenges and Clubhouse Adaptations, *Community Ment Health J.* 2021; 57(3): 424–437.
- O'Sullivan, K., Clark, S., McGrane, A., Rock, N., Burke, L., Boyle, N., et al. (2021). *A Qualitative Study of Child and Adolescent Mental Health during the COVID-19 Pandemic in Ireland*. Ijerph 18 (3), 1062. doi:10.3390/ijerph18031062
- Published online (2021) Jan 2. doi: 10.1007/s10597-020-00753-x
- Rajkumar RP.(2020) COVID-19 and mental health: A review of the existing literature. *Asian J Psychiatr* Aug;52:102066. doi: 10.1016/j.ajp.2020.102066. Epub 2020 Apr 10.
- Strielkowski, W.(2021). *The Clubhouse Phenomenon: Do We Need Another Social Network?*. Preprints, 2021030503 (doi: 10.20944/preprints202103.0503.v1)
- srin, M. (2021) The Socio-Economic Impact and Implications of Covid-19 in Bangladesh: A Sociological Study According to Sociological Theories and Social Determinants. *Open Access Library Journal*, 8, 1-12. doi: 10.4236/oalib.1107906
- Spence, N., Chau, V., Farvid, M. S., White, J. P., Rasalingam, P., & Loh, L. (2020). The COVID-19 pandemic: Informing policy decision-making for a vulnerable population. *The International Indigenous Policy Journal*, 11(3).doi: <https://10.18584/iipj.year.volume.issue.paper#10859>
- Strielkowski, Wadim, Clubhouse: *Yet Another Social Network?* (March 08, 2021). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3832599> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3832599>
- Taheri, Fatima (2021). "Online social capital in the world of information and communication technology; Review and analysis of opposing and favorable points of view. New Media Studies Quarterly, 8th year, No. 32, pp. 37-70.[in Persian]
- Tilburg, Theo G., Stephanie Steinmetz, Elske Stolte, Henriëtte V van der Roest, and Daniel H. de Vries. (2020). "Loneliness and Mental Health During the COVID-19 Pandemic: A Study among Dutch Older Adults." *The Journals of Gerontology: Series B*. <https://doi.org/10.1093/geronb/gbaa111>
- Van Dijk, Jan (2006 a). 'Digital divide research, achievements, and shortcomings', *Poetics*, Vol. 34, No. 4-5.
- Van Dijk, Jan (2006 b). *The Network Society: Social Aspects of New Media*, London: SAGE Publications Lt
- Van Dijk, Jan (2005). he Deepening Divide: Inequality in the Information Society. 10.4135/ 9781452229812
- (2021). "I Hate This": A Qualitative Analysis of Adolescents' Self-ReportedChallenges during the COVID-19 Pandemic. *J. Adolesc. Health* 68(2), 262–269.doi:10.1016/j.jadohealth.2020.11.010
- Taqvi, Parinase; Aghajani Mursa, Hossein (2021) "The role of social networks in the spread of high-risk sexual diseases". New Media Studies Quarterly, 8th year, No. 30, pp. 291-323.[in Persian]

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتمال جامع علوم انسانی

شبکه‌های اجتماعی و گونه‌های کارکرد جمعی: مطالعهٔ موردنی شبکه اجتماعی کلاب هاووس در جامعه ایرانی در سال (۱۴۰۰)

* پرنیا رضی پور

** عباس نعیمی جورشی **، نادر رازقی ***

چکیده

شبکه اجتماعی کلاب هاووس به عنوان یکی از شبکه‌های نوظهور در دنیای مجازی محسوب می‌شود از طرفی شبکه‌های مختلف اجتماعی نظیر شبکه اجتماعی کلاب هاووس تاثیرات مختلفی را بر جامعه اعمال می‌کند که نیازمند بررسی جامعه شناختی است. پژوهش حاضر به دلیل بررسی در محتوای اتاق‌های شبکه اجتماعی کلاب هاووس از روش تحلیل محتوای کیفی بهره گرفته و جامعه آماری آن گفتمان روبدل شده در این شبکه اجتماعی در سال ۱۴۰۰ بوده است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد ۷ دسته گفتمان مورد استفاده گروه‌های مختلف در فضای شبکه کلاب هاووس قرار گرفته که شامل گفتمان سیاسی، دینی و فلسفه‌ای، اقتصادی، اجتماعی، آموزشی، سرگرمی و بی‌هنگاری است، همچنین بررسی محتوای اتاق‌های مختلف در شبکه کلاب هاووس نشان می‌دهد که افراد و گروه‌های مختلف در ابعاد وسطوح گوناگون از این شبکه اجتماعی بهره می‌گیرند به گونه‌ای که دامنه آن از مسائل مهمی نظیر مسایل سیاسی و اقتصادی تا مسائلی همانند بی‌هنگاری را در بر می‌گیرد. همچنین این پژوهش نشان می‌دهد که شبکه‌های اجتماعی

* دکتری جامعه‌شناسی، دانشگاه آزاد، واحد تهران مرکزی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)،
parniya641@gmail.com

** دکتری جامعه‌شناسی، دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات، تهران، ایران، abbasnaeemi.j@gmail.com

*** دانشیار دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه مازندران، مازندران، ایران، razeghi@umz.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۱/۲۳، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۷/۰۵

نظیر کلاب هاوس می‌تواند موجب تسهیل روابط اجتماعی شوند و همچنین در ترمیم بسیاری از خلاهای ارتباطی موثر واقع گردند.

کلیدواژه‌ها: شبکه اجتماعی، کلاب هاوس، کارکرد جمعی، گونه‌شناسی، گروه‌های اجتماعی.

۱. مقدمه و بیان مسئله

شبکه‌های اجتماعی مجازی پدیده‌ای است که در چند دهه اخیر معنا و مفهوم پیداکرده است؛ به طوری که امروزه به عنوان ضرورتی اجتناب ناپذیر، زندگی بسیاری از کاربران را تحت تأثیر خود قرار داده است (فرقانی و مهاجری، ۱۳۹۷: ۲۶۰). درواقع شبکه‌های مجازی به عنوان جماعت‌های مجازی در فضای سایبر از طریق گروه‌های ایمیل، وبلاگ و سایت‌ها و کانال‌های گوناگون محیطی را برای تبادل آراء و عقاید به وجود می‌آورند (اشراف نظری و قلی‌پور، ۱۳۹۷: ۱۵۰).

برخی محققین بر این باورند؛ در عصر حاضر شبکه‌های اجتماعی بسیاری ظهور پیداکرده‌اند که در آن‌ها میزان تعاملی و دوطرفه بودن ارتباط بسیار بالاست و در موارد متعددی مصرف‌کننده خود به تولیدکننده مبدل می‌شود (bastani، خانیکی و ارکان زاده یزدی، ۱۳۹۷: ۳). همین امر بر جذابیت فضای مجازی و خصوصاً شبکه اجتماعی نوظهور افزوده است.

در نتیجه، شبکه‌های اجتماعی مجازی نه تنها به عنوان یک ابزار ارتباطی بلکه به عنوان یک پدیده فرهنگی و اجتماعی مهم در زندگی روزمره افراد نقش ایفا می‌کنند. این شبکه‌ها با تغییرات عمدی که در سبک زندگی و تعاملات اجتماعی ایجاد کرده‌اند، به یکی از اجزای اصلی زندگی مدرن تبدیل شده‌اند.

از طرفی در دهه‌های اخیر شاهد ظهور شبکه‌های اجتماعی متنوعی هستیم که هریک کاربرانی بی‌شماری را به خود مشغول نموده‌اند. این شبکه‌های اجتماعی هر کدام بالهدافی از سوی سازندگان آن روانه بازار دیجیتال می‌شوند. در این میان شبکه اجتماعی کلاب هاوس بعنوان یکی از نو ظهورترین شبکه‌ها در دنیای مجازی محسوب می‌شود. این شبکه اجتماعی در سال ۲۰۲۰ توسط پل دیویسون و روہان ست راهاندازی شد که اهداف اولیه آن بر تکیه دو اصل گفتار و شنیدار استوار است. دو اصلی مهمی که فقدان آن در دوران جدید نمود بیشتری دارد چرا که عوامل و تغییر سبک زندگی نظیر شهرنشینی، فرد

گرایی و فقدان عدم گفتمان مشترک در دهه اخیر انسان عصر امروزی را منزوی و تنها ترا ساخته است (رضی‌پور، ۱۴۰۱: ۳۴).

ولمن (۲۰۰۳) نیز در این باره معتقد که شبکه‌های اجتماعی فرصتی را در اختیار افراد قرار داده است تا صرف نظر از نزدیکی جغرافیایی با یکدیگر ارتباط برقرار کنند (طاهری، ۱۴۰۱: ۶۲).

از بعد دیگر قابلیت شبکه اجتماعی کلاب هاووس که بر پایه صدا و گفتمان قرار دارد موجب شده که تهسیل جامعه پذیری دوباره و رواج فرهنگ گفتمان به صورت مجازی شکل بگیرد به گونه‌ای که افراد فارغ از جایگاه اجتماعی خودمی‌توانند با یکدیگر ارتباط برقرار کنند. کوئن در این باره (۱۳۹۰) معتقد است که جامعه‌پذیری فرآیندی است که به انسان‌ها شیوه زندگی کردن در جامعه می‌آموزد و ظرفیت‌های او را در جهت انجام وظایف فردی و به عنوان عضو جامعه، توسعه می‌بخشد به تعییر او کودک از بدو تولد می‌آموزند که چه رفتارهای از او انتظار می‌رود و او دارای چه نوع شخصیتی است. نکته حائز اهمیت دیگر آن است که فرآیند جامعه‌پذیری هیچ گاه متوقف نمی‌شود و بزرگسالان نیز در فرآیند زندگی بسیاری از ارزش‌ها، هنجارها و انتظارات جدیدی را می‌آموزند و به تعییری دوباره اجتماعی شدن را تجربه می‌کنند.

نکته حائز اهمیت دیگر آن است که تاثیر و کارایی شبکه‌های اجتماعی بر زندگی فردی و اجتماعی و گروهی افراد بر کسی پوشیده نیست؛ از طرفی فقدان پژوهش جامعه شناختی در مورد کارکرد جمعی شبکه اجتماعی نظر کلاب هاووس موجب شده که ضرورت پژوهش‌های جامعه شناختی در این حوزه احساس شود. با توجه به آنچه گفته شد، این پژوهش با بررسی شبکه نوظهور کلاب هاووس در در پی آن است به سؤالات زیر پاسخ دهد: اتفاق‌های کاربران ایرانی در شبکه اجتماعی کلاب هاووس دارای چه محتوایست؟ این محتوا به چه مسائلی اشاره دارد؟

۲. پیشینهٔ پژوهش

هر تحقیق علمی باید با آگاهی و مرور تحقیقات پیشین انجام گیرد تا محقق با شناخت نتایج و یافته‌های این تحقیقات آگاهی خود را تعریف و ابعاد آن را مشخص کند (کیوی و کامینهود، ۱۳۷۸: ۳۶). از طرفی پژوهش‌های تجربی محدودی در مورد شبکه اجتماعی

کلاب هاوس ، از نقطه نظرهای متفاوت انجام پذیرفته است که در ادامه به تناسب ارتباطشان با پژوهش حاضر، بدان اشاره می‌شود.

جدول ۱. مرور پژوهش‌های مرتبط شبکه اجتماعی کلاب هاوس

ردیف	عنوان	نتایج تحقیق
۱	در مقاله‌ای با عنوان پدیده کلاب هاوس: آیا به اجتماعی دیگری نیاز داریم؟	محقق این پژوهش عقیده دارد که شبکه اجتماعی کلاب هاوس در زمان همه‌گیری ایدئوی کرونا فضایی را در اختیار کاربران خود قرار می‌دهد که به صورت روان درمانی گروهی دیجیتال عمل می‌کند چرا که افراد مشکلات خود را با صحبت کردن با همنوعانشان حل می‌کنند
۲	بررسی شبکه اجتماعی کلاب هاوس فرucht‌ها، چالش‌ها	نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که ترویج گفتمان برای برقراری روابط اجتماعی درست از طریق تعامل و صمیمیت، احترام متقابل بسیار مؤثر است.
۳	کووید ۱۹ یک بیماری همه گیر	نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که در زمان بحران کرونا فاصله‌گذاری اجتماعی یک مکانیسم کلیدی در تلاش جهانی برای کاهش سرعت گسترش COVID-19 در نظر گرفته می‌شود. با این حال، فاصله‌گذاری اجتماعی ممکن است به طور ناخواسته منجر به انزواه اجتماعی و تشدید تنهایی شود. ارتباطات مجازی مبتنی بر اینترنت مانند ویدئو کنفرانس جایگزین بسیاری از تعاملات فیزیکی سابق شده است.
۴	پاسخ اتاق‌های کلاب هاوس به چالش‌های کاربران و سازگاری با بیماری کووید	این پژوهش نشان می‌دهد که رضای شبکه کلاب هاوس پیامدهای روانی - اجتماعی که در زمان ایدئوی کرونا به وجود آمده بهبود می‌بخشد. همچنین نتایج نشان می‌دهد که COVID-19 فرضی را برای کلوب‌ها و سایر سازمان‌های مبتنی بر جامعه فراهم کرده است تا برای رفع نیازهای اعضا خود ایجاد نوآوری کنند.
۵	چالش‌های پیشگیری انتظامی و اجتماعی از جرایم رسانه‌های نویبدید (مورد مطالعه اتاق‌های گفتگوی کلاب هاوس)	این پژوهش نشان می‌دهد برای پیشگیری انتظامی و اجتماعی موفق از جرایم اتاق‌های دارای محتوا نامناسب کلاب‌هاوس باید مجموعه‌ای از اقدامات مانند رفع مشکلات قانونی، راهبردسازی اقدامات اجرایی پلیس، توسعه پیشگیری‌های اجتماعی و برنامه‌ریزی‌های فرهنگی و اختصاص امکانات فنی توأم در دستور کار قرار گیرد.

شبکه‌های اجتماعی و گونه‌های کارکرد جمعی: ... (پرنیا رضی‌پور و دیگران) ۱۵۳

ردیف	عنوان	نتایج تحقیق
۱	مطالعه تأثیر رسانه‌های اجتماعی مجازی در شکل‌گیری بحران اجتماعی با استفاده از تحلیل سلسله مراتبی	نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد که درویش‌گی رسانه‌های اجتماعی، محتوا محور بودن بیشترین تأثیر در جذب مخاطب و در کارکرد، اطلاع‌رسانی بیشترین تأثیر را در هدایت و تحریک مخاطبان در بحران اجتماعی دارد. بنابراین رسانه‌های اجتماعی مجازی از جمله شبکه‌های موبایل محور، در شکل‌گیری بحران‌های اجتماعی مؤثر بوده و نقش آن مستقیم و قابل توجه است و این مسئله در آینده از جمله انتخابات آتی با توسعه و گسترش این رسانه‌ها مانند کلاب‌هاوس، هدایت گروه‌های معاند و معارض مانند منافقین، سلطنت‌طلبان، ری استارتها در شکل‌گیری بحران‌ها و تشدید شرایط بحرانی در جامعه نقش بیشتری خواهد داشت لذا برای پیشگیری و مقابله، هماهنگی و همکاری مستولین فضای مجازی و سایبری، ارگان‌های نظامی و امنیتی و رسانه‌های کشور ضروری است.
۲	بررسی ابعاد بروز و ظهور پلتفرم کلاب هاوس در ایران	معتقدند که این پلتفرم دارای ویژگی‌های منفی ای از جمله: فرآیند نبودن، فقدان قابلیت آرشیوی، دموکراتیک نبودن رسانه، کم بودن تعداد کاربران آن نسبت به سایر پلتفرم‌های موجود، تک حسنه بودن، امریکایی بودن پلتفرم و تهدید اثربخشی روحی انتخابات ۱۴۰۰ و به چالش کشیدن صدا و سیما است.
۳	در تحقیقی به نام عشق‌های آنلاین و گونه‌های آن در فضای مجازی	بر اساس یافته‌های پژوهش، امکان شکل‌گیری عشق آنلاین در جامعه مورد مطالعه وجود دارد و گونه‌های مختلفی از عشق آنلاین در بین کاربران شکل گرفته است. رایج‌ترین گونه عشق آنلاین در بین پاسخ‌گویان عشق تعریج و سرگرمی (لودوس) و پس از آن، به ترتیب، عشق‌های حسابگرانه و همسریاب بوده‌اند. «عشق خیانت‌آمیز» تنها ۴ درصد از کل روابط رمانیک آنلاین را در بین پاسخ‌گویان تشکیل داده است

در پژوهش‌هایی که بیان شد اغلب به مفاهیمی همچون پدیده کلاب هاوس، نقش رسانه‌ها نو‌ظهور در زمان اپیدمی کرونا، پاسخ اتفاق‌های کلاب هاوس به کاربران در مورد اپیدمی کرونا، شبکه کلاب هاوس و بررسی ابعاد بروز و ظهور پلتفرم کلاب هاوس در ایران پرداخته شده است اما در پژوهش حاضر به تحلیل شبکه‌های اجتماعی و گونه‌های کارکرد جمعی: مطالعه موردی شبکه اجتماعی کلاب هاوس در ایران) خواهیم پرداخت.

۳. چارچوب نظری

از دیدگاه هنری جنکیز، مهم‌ترین ویژگی رسانه‌های اجتماعی جدید این است که آن‌ها رسانه‌هایی گسترش پذیر تلقی می‌شوند؛ بدین معنا که مصرف‌کنندگان نقش فعالی در توزیع و گسترش محتوا ایفا می‌کنند. از طرفی در این رسانه‌های گسترش‌پذیر این منطق استوار است که اگر محتوا توزیع و اشاعه نیابد محکوم به فناست. (جنکیز و همکاران،

۲۰۱۳ به نقل فوکس ، ۱۴۰۰ : ۱۰۲). این شبکه‌ها از مخاطبانی برخوردارند که به طور فعالانه جریان‌های رسانه‌ای را شکل می‌دهند و بر این اساس نیز فرهنگ را بیشتر از گذشته مشارکتی می‌سازند. جنکینز استدلال می‌کند که رسانه‌های جدید مصرف‌کنندگان را توانمند و به بخش جدایی ناپذیری از این شبکه‌ها مبدل می‌کنداور فرهنگ مشارکتی را به عنوان فرهنگی تعریف می‌کند که در آن طرف داران و سایر مصرف‌کنندگان در ایجاد و گردش محتوا جدید به طور فعالانه‌ای مشارکت می‌کنند (جنکینز ، ۲۰۰۸ به نقل فوکس ، ۱۴۰۰ : ۱۰۳). نظریه اجتماع مجازی هوارد رینگولد یکی دیگر از نظریات حوزه ارتباطات و رسانه‌های اجتماعی است. مطابق این تئوری، اجتماعات مجازی در حال رشد در اینترنت می‌توانند در احیای ابعاد ازدست‌رفته دموکراسی و ایفای نقش جدی‌تر مردم در فرایند سیاسی به شهروندان کمک کنند. رینگولد که در خصوص اجتماعات مجازی با رویکرد خوشبینانه کارکرده است. او عقیده دارد در اجتماعات مجازی، مردم همه چیز را درست مانند زندگی واقعی انجام می‌دهند. او به روشی تقریباً ستی، این اجتماعات را شبکه‌هایی توصیف می‌کند که برای برقراری ارتباطات پویا، در حوزه اهداف یا علایق ویژه سازمان یافته‌اند. در گمان او وقتی در فضای مجازی، افراد به حد کفايت بالحساسي بسنده و به جا، برای مدت کافی به این ارتباطات تکیه می‌کنند، جوامع مجازی ظهور می‌یابد (خدایاری و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۷۵).

در نتیجه، با توجه به نظریات جنکینز و رینگولد، می‌توان گفت که شبکه اجتماعی کلاب‌هاوس در جامعه ایرانی در سال ۱۴۰۰ به عنوان یک رسانه گسترش‌پذیر و یک اجتماع مجازی پویا، نقش مهمی در توزیع محتوا، تقویت فرهنگ مشارکتی و احیای ابعاد دموکراسی ایفا کرده است.

۴. روش‌شناسی پژوهش

در تحقیق حاضر برای پی بردن به محتوای اتفاق‌های در شبکه اجتماعی کلاب‌هاوس از روش تحلیل محتوا (کیفی) استفاده شد. لذا برای دستیابی به محتوای گفتمان‌ها پس از انتخاب نرم‌افزار مناسب که همان شبکه اجتماعی کلاب‌هاوس است به نمونه‌گیری و ثبت تحلیل مدت یک سال اتفاق‌های کلاب‌هاوس را دنبال کرده و به دسته بندی موضوعات و محتوا پرداخته‌ایم و این کار را تا رسیدن به مرحله اشباع نظری که روند تحلیل به مقولاتی جدیدی رهنمون نشود و تکرار مقولات شایع ادامه داده است. در این روند چنان‌که روش

کار اقتضاء می‌کرد؛ پس از مدیریت داده‌ها در مرحله درگیری با داده‌ها کدگذاری صورت گرفت و بر اساس کدگذاری به دسته‌بندی اتفاق‌ها پرداخته است. محقق در این پژوهش با نشان دادن مراحل انجام پژوهش و نحوه استخراج مقوله‌ها و ارائه جداول تلاش نمود تا نشان دهد که داده‌های استخراج شده معرف اطلاعات به دست آمده در شبکه اجتماعی کلاب هاووس هستند.

۵. یافته‌ها

در این پژوهش اتفاق‌ها به اشتراک گذاشته در شبکه اجتماعی کلاب هاووس به ۷ دسته تفکیک شده‌است.

مفهوم شماره ۱: اتفاق‌های با محتوای سیاسی

یکی از مقولات مورد مشاهده در اتفاق‌های مرتبط به ایرانیان در کلاب هاووس گفتمان سیاسی است، این اتفاق‌ها به عنوان بخش بسیار مهم و حائز اهمیت در میان کاربران ایرانی محسوب می‌شود؛ چرا که روزانه اتفاق‌های متعددی به طرح موضوعات سیاسی و مسائل مرتبط با آن در این شبکه می‌پردازند. از طرفی تحلیل محتوای اتفاق‌های سیاسی کاربران ایرانی عمده‌تر در سه بخش مسائل مرتبط با انتخابات، مسائل مرتبط به گفتمان انتقادی و مسائل سیاسی مرتبط با دیگر کشورها تفکیک گردیده است. از منظر جامعه‌شناسنامه این گفت‌وشنود سیاسی می‌تواند در جامعه‌پذیری سیاسی و توسعه گفتمان سیاسی جامعه نقش مهمی را ایفاء کند، چرا که افراد با مباحثه، مجادله و حتی مناقشه گفتمانی بسیاری از نگرش‌های سیاسی و اجتماعی را فراگرفته و با طرح مسائل سیاسی به اجماع و همفکری سیاسی خواهند رسید. نکته حائز اهمیت و مثبت اتفاق‌های گفتمان سیاسی در کلاب هاووس این است که این اتفاق‌ها به محفلی برای همایش‌های سیاسی شbahت دارد و در آن گروه‌ها و اقلیت‌ها متفاوت می‌تواند شرکت نموده به طرح مباحث نظری و بینشی خود بپردازند؛ این خود می‌تواند به ترویج جامعه‌پذیری سیاسی در افراد فعال در این اتفاق‌ها منجر شود. در نظر گوردون مارشال جامعه‌پذیری سیاسی فرایندی است که طی آن افراد با آشنا شدن با یک نظام سیاسی و با کسب اطلاعات در مورد نمادها، نهادها و رویه‌های سیاسی را درک می‌نمایند. در واقع در نظر مارشال، جامعه‌پذیری سیاسی را می‌توان به عنوان یادگیری فردی و هم انتقال فرهنگی کل اجتماع دانست و مورد تجزیه و تحلیل قرارداد. بدین معنا که

ملت‌ها سنت‌های سیاسی خود را با آشنا ساختن نسل‌های جدید با الگوهای مستقر اندیشه و عمل از طریق نظام آموزشی رسانه‌های گروهی، محل کار، محلالات و نهادهای سیاسی تداوم می‌بخشدند. در نظر او در کشورهای جهان سوم زمانی که نهادهای سیاسی جدید خلق می‌شوند و یا ساختارهای موجود طی دوره‌های زمانی کوتاه اصلاح می‌شوند؛ از نظام آموزشی، رسانه‌های جمعی و ساختارهای محلی به عنوان ابزارهای آموزشی و بازآموزی نقش‌های سیاسی استفاده می‌شود (مارشال، ۱۳۸۸: ۸۹۹).

اتاق‌های با محتوای سیاسی در شبکه اجتماعی کلاب هاووس حول سه محور عمدۀ نظیر؛ مسائل مرتبط با انتخابات، مسائل مرتبط با گفتمان انتقادی و گفتمان سیاسی مرتبط با دیگر کشورها بوده است. از طرفی مقارن شدن ظهور شبکه اجتماعی کلاب هاووس با انتخابات ریاست جمهوری ایران موجب افزایش تحرک سیاسی در این برده تاریخی شده است و طرفداران جناح‌های مختلف با برگزاری اتاق‌های مختلف به تحلیل و بررسی کارنامه عملکرد نامزدهای انتخاباتی ریاست جمهوری پرداختند. در بخش دوم این دسته بندي ، شامل گفتمان سیاسی انتقادی است که با تحلیل محتوای این بخش می‌توان به جریان‌های مختلفی تقسیم بندي نمود که دسته اول شامل جریان انتقادی برانداز و مخالف است این جریان فکری یکی از مخالفان اصلی ساختارهای سیاسی در ایران محسوب می‌شود . آن‌ها با استفاده از فضای شبکه کلاب هاووس و با ایجاد اتاق‌هایی به انتقاد شدید به ساختارهای سیاسی و اجتماعی در ایران می‌پردازند. از طرفی دامنه این انتقاد با توجه به نگرش سیاسی مدیران اتاق‌ها و سبقه سیاسی آن‌های متفاوت است و از افراد کاملاً مخالف تا افراد اعتدال گرا را شامل می‌شود. از طرفی بررسی گفتمان سیاسی دیگر کشورها نشان می‌دهد، مسئله سیاسی دیگر کشورها نظیر تغییر حکومت در افغانستان و وضعیت حقوق بشر، حقوق زنان در افغانستان، جنگ روسیه و اکراین و... مورد توجه کاربران ایرانی در کلاب هاووس بوده و اتاق‌های متفاوتی در مورد آن در ایجاد شده است.

مفهوم شماره ۲: اتاق‌های با محتوای دینی و فلسفه‌ای

گفتمان دینی و فلسفی بخش دیگری از گفتمان مشاهده شده در شبکه اجتماعی کلاب هاووس است که به سه زیر مقوله گفتگو؛ مناظره دینی و مناسک دینی و گفتمان فلسفی تفکیک شده است اتاق‌های مرتبط مناسک دینی نیز بخشی دیگری از اتاق‌های مرتبط با گفتمان دینی در کلاب هاووس است که با توجه به اعیاد متفاوت در کلاب هاووس ایجاد

می‌شود به عنوان مثال در زمان اعیاد مذهبی مسلمانان در زمان ماه رمضان ، انجام دعا ، مراسم به گفتگو و اشاعه مناسک می‌پردازند. در دسته دیگر با عنوان مناظره دینی کاربران غالب به گفتگو و مناظره در مورد دین باوری ، بی‌خدایی، در مورد ادیان مختلف می‌پردازند و در غالب موارد این گفتگوها به علت عقیدتی بودن منجر به جدل و نزاع کلامی می‌شود. از طرفی برخی از اتاق‌های کلاب هاووس با محتوای گفتمان فلسفی است که به موضوعات فلسفه‌ای و پرسمان در مورد چرایی فلسفه می‌پردازد. دامنه موضوعات فلسفه‌ای بسیار متفاوت است ؛ چرا که از بررسی منشا خلقت انسان گرفته تا به نقد عرفان‌های مختلف را شامل می‌شود.

مفهوم شماره ۳: اتاق‌های با محتوای اقتصادی

موضوعات اقتصادی یکی دیگر از موضوعات مطرح در اتاق‌های کلاب هاووس در اتاق ایرانیان است که از یکی از اتاق‌های پر مخاطب در این شبکه محسوب می‌شود؛ چرا که بسته به شرایط اجتماعی و معیشتی جوامع به عنوان یکی از موضوعات پر اهمیت و مهم بشمار می‌رود. غالب اتاق‌ها مرتبط با مسایل اقتصادی مباحثی نظیر بیکاری، گرانی، رکود اقتصادی، عدم درآمد اقتصادی، تورم مورد توجه قرار داده اند.

مفهوم شماره ۴: اتاق‌های با محتوای اجتماعی

دسته بندی با محتوای اجتماعی به موضوعاتی در اتاق‌های کلاب‌های هاووس ایرانی اشاره دارد که مرتبط با مسائل گروهی و درونی میان افراد است که شامل مسائل نظری شهروندی ، ازدواج و عشق ورزی و روابط خانوادگی ، تبعیض‌های جنسیتی و قومیتی ، حوادث روزمره است. درنگاه نخست در اتاق مرتبط با موضوع مسائل شهروندی در کلاب‌هاووس به بررسی حقوق افراد و تکالیف آنان به عنوان شهروند می‌پردازد . به تعریف تی اچ مارشال از شهروندی این گونه می‌توان بیان نمود که شهروندی منزلتی است که هر فرد از اجتماع از آن بهره‌مند می‌شود. در نظر او شهروندی شامل سه مؤلفه مدنی، سیاسی و اجتماعی است (مارشال، ۱۳۸۸ : ۱۳۲).

از منظر دیگر برخی از سخنوران در این اتاق‌ها عقیده دارند که شرایط شهروندی در ایران همراه با کاستی‌های حقوقی و قانونی است که با اصلاح قوانین می‌توان این کاستی هارا تقلیل داد.

دسته دیگر از اتاق‌های ایجاد شده در شبکه اجتماعی کلاب‌هاوس شامل موضوعاتی مرتبط با مسائل خانوادگی است در این بخش مسئله بالارفتن سن ازدواج یکی از موضوعات مطرح شده در این‌گونه اتاق‌ها است. مباحث مطرح شده در این اتاق‌ها نشان می‌دهد، کاربران فعل در این اتاق‌ها بر این باورند که مسائل اقتصادی نقش بسیار مهمی در بالارفتن سن ازدواج دارد.

در ادامه با بررسی دیگر اتاق‌های مشاهده شده در کلاب‌هاوس دو گفتمان رایج در مورد تبعیض دیده شده است. از نظر مفهومی تبعیض در معنای عام آن به معنای برخورد ناعادلانه و همراه بی عدالتی است. جامعه شناسانی نظیر ویلیام جی، سامر، فرانکلین ای و گیدینگز تبعیض را جلوه‌های از پدیده فرهنگی می‌دانستند (مارشال، ۱۳۸۸: ۲۹۷).

بررسی اتاق‌های مشاهده شده در این باره نشان می‌دهد که در وله اول گفتمان رایج در مورد تبعیضی است که بر جنسیت زنانه اعمال می‌شود، بدین معنا که اتاق‌های مشاهده شده در این راستا اغلب با گفتمان طرفداری از حقوق زنان تشکیل شده و به مباحثه در مورد بی عدالتی‌های اجتماعی در مورد زنان پراخته‌اند؛ در واقع اغلب کاربران در این اتاق‌ها طرفدار حقوق زنان بوده و با انتقاد از ساختارهای مردانه بر این عقیده هستند که نظام پدرسالارانه و مردسالارانه در ایران مانع از تحقق زنان برای دستیابی به حقوق و آرزوهای برابر شده است، به طور کلی این گروه به دنبال استقرار برابری و عدالت اجتماعی در جامعه هستند. در برابر این نگرش اتاق‌های با محوریت تبعیض‌های که بر علیه مردان روا می‌شود، ایجاد شد. در واقع اغلب کاربران این اتاق‌ها بر این باورند که قانون ایران نه تنها بر علیه زنان بلکه به نفع زنان ایرانی تدوین شده است. در نظر آنها قوانین مانند مهریه و نفقه قوانینی بسیار سخت و ظالمانه بر علیه مردان است که موجب سخت شدن شرایط زندگی مردان در ایران شده است، لذا اغلب سخنوران در این اتاق‌ها به دنبال حذف مهریه، تغییر قانون نفقه هستند، آن‌ها عقیده دارند: جنسیت مردان در نظام حقوقی ایران متحمل مسولیت‌های زیادی شده است.

از طرفی بررسی اتاق‌ها با محوریت قومیت‌های مختلف بیانگر آن است که برخی از گروه‌های قومی با استفاده از این فضا در جهت احیاء سنت‌های و گویش‌های فراموش شده خود اقدام می‌کنند و با ایجاد اتاق‌های با عنوان قومیتی خود هم‌زبانان خود را به این محفل دعوت می‌کنند به طور مثال: اتفاقی که با بررسی ادبیات بلوچی پرداخته بود تعدادی از کاربرانی که به این زبان تسلط داشتند با یکدیگر به گفتگو پرداختند. در مثال‌های دیگر

اقوامی مانند شمالی‌ها با ایجاد اتاقی با زبان محلی خود به نام (کرک بپرس) و یا اتاقی با عنوان (مازونی‌ها) کاربران مازنی موجود در کلاب‌هاوس را به پیوستن به این گروه ترغیب نموده و ساعتی را دوستانه با زمان مادری به مباحثه پرداخته‌اند. از طرفی با مشاهده اتاق‌های قومیت‌های متفاوت ایرانی می‌بین این امر است که کاربران ایرانی اغلب در این اتاق‌ها به انسجام گروهی و قومی خود توجه می‌کنند و کمتر از فضای کلاب‌هاوس در جهت قوم مداری و تخریب گروه‌های دیگر می‌پردازند.

از دیگر گفتمان‌های اجتماعی مشاهده در فضای شبکه کلاب‌هاوس اتاق‌های است که به حوادث و اتفاقات روزمره در جامعه می‌پردازد. حادثه‌ای خشونت باری مانند قتل با بک خرمدین و خانواده‌اش در فضای جامعه انعکاس زیادی را به همراه داشته است و تبع آن انعکاس آن در فضای مجازی از جمله شبکه اجتماعی کلاب‌هاوس نیز بدان پرداخته شده است مانند اتاق که توسط برخی از جامعه‌شناسان برای تحلیل ایجاد نموده‌اند و یا اتاق‌های که از منظر روان‌شناسی به پردازش علل این حادثه توجه نموده‌اند. برخی از حقوق‌دانان نیز عقیده داشتند که خلاهای قانونی در فرزندکشی وجود دارد و این منجر به ترویج قتل‌های خانوادگی در ایران می‌شود. در نمونه دیگر از حوادث روزمره حادثه فداکاری نوجوان ۱۵ ساله بنام علی لندي سر صدای زیادی در جامعه و به‌تبع آن در فضای مجازی از جمله شبکه کلاب‌هاوس نموده است که می‌بین فرهنگ ایثار و فداکاری در جامعه ایرانی بوده است.

مفهوم شماره ۵: اتاق‌های با محتوای آموزشی

یکی از گفتمان مشاهده شده در فضای شبکه اجتماعی کلاب‌هاوس گفتمان مرتبط با مسائل آموزشی است. درواقع در عصر حاضر شبکه‌های اجتماعی مجرای اطلاع یابی را درجهت آموزش، متنوع و گسترده فراهم می‌سازد به گونه‌ای که افراد می‌توانند بدون صرف وقت و هزینه جهت رفت و آمد برای حضور در محیط آموزشی با پژوهشگران رشته‌های مختلف در تعامل باشند و اطلاعات و دانش مورد نیاز خود را سریع تر و به آسانی به دست آورند (اصنافی و همکاران ۱۳۹۴ به نقل از رمضانی ۱۴۰۱).

این نوع از آموزش می‌تواند در ابعاد مختلف جلوه کند برای مثال به بخش‌های نظری آموزش بهداشت فردی و اجتماعی، آموزش مهارت در فضای مجازی، آموزش‌های روان‌شناسی و روان‌تنی، آموزش و تشویق به کتابخوانی و کسب کار تفکیک نمود. از طرفی با همه‌گیری ویروس کرونا در سطح جهان که موجب آشفتگی اذهان و خطرات جسمانی و

روحی جامعه شده بود . در شبکه اجتماعی کلاب هاووس نیز اتاق‌های با محتوای بهداشتی و به طور اخص در مورد بیماری کرونا ایجاد گشت و افراد متخصص و کاربران به مباحثه در مورد این ویروس پرداخته اند . از طرفی یکی از مسائل دیگر پرسش‌های رایج در آن زمان تزریق یا عدم تزریق واکسن بود. در واقع در آن برهه زمانی دو دسته افراد در تقابل با هم قرار گرفته بودند، یک طرف افرادی که موافقان واکسن شمرده شده و با دادن آگاهی زمینه لازم برای پذیرش عمومی در جامعه فراهم می‌آورند و دسته دیگر که در تقابل با اندیشه علم محور و به عنوان مخالفان واکسن اعتقاد بر آن داشتند که ویروس کرونا دروغ قرن محسوب شده و واکسن برای کنترل و محدود نمودن بیشتر بشر ساخته شده است. این چالش ما را به این نکته می‌رساند که در شبکه‌های اجتماعی نظیر کلاب هاووس افراد می‌توانند در هر زمینه‌ای حتی حوزه‌ای غیرتخصصی ورود کنند که منتج به اشاعه نظرات نادرست گردیده که در نهایت می‌تواند عواقب و پیامدهای مخربی برای جامعه در پی داشته باشد.

الف: آموزش فضای مجازی و شبکه کلاوس

دسته دیگر از محتوای آموزشی اتاق‌های ایرانیان با محتوای آموزش در مورد فضای مجازی و اپلیکیشن کلاب‌هاوس است. در واقع افرادی که به مهارت بیشتری نسبت به این اپلیکیشن نوپدید دارند اتاق‌های را با عنوان آموزش شبکه کلاوب هاووس ایجاد نموده و کاربران تازه‌کار را با قوانین و نحوه استفاده با این شبکه آشنا می‌کنند. از طرفی کاربران نیز اگر به سوالی و مشکلی در رابطه با این شبکه برخورد نمایند از افراد با تجربه کمک گرفته و از آنها پرسش می‌کنند.

ب: آموزش و ارائه خدمات روان‌شناختی

بررسی محتوای روان‌شناختی نشان می‌دهد چند دسته اتاق با این محتوا وجود دارد. مورد اول شامل اتاقی‌های است که به بررسی نظریه‌های روان‌شناختی و رئوس نظریات بزرگان نظیر فروید و ژان پیازه و ... می‌پردازد. در دسته بندی دیگر اتاق مرتبط خدمات روان‌شناختی وارد حیطه درمان شده و به بررسی بیمارهای روان‌تنی و روان‌شناختی می‌پردازد. از این منظر چندین متخصص روان‌شناختی در اتاق مجازی حضور یافته و کاربران مشکلات و بیماری‌های روحی خویش را بیان نموده و از متخصصین روان‌شناختی کمک می‌خواهند و هر یک از متخصصین با توجه به تخصص و تجربه‌شان، نظرات خود را در رابطه با موضوع مطرح شده بیان می‌کنند.

پ: آموزش و ترویج کتاب‌خوانی

یکی از نکات درخور توجه در شبکه اجتماعی کلاب‌هاوس اتاق‌های است که فرهنگ کتاب‌خوانی را ترویج می‌دهد. در این رابطه برخی از کاربران با معرفی و خلاصه کردن کتاب‌های موجب تشویق و علاقه و بالارفتن اطلاعات حضار می‌شوند. نکته جالب دیگر وجود اتاق‌های با محتوای کتابخانه مجازی در این شبکه اجتماعی است. در واقع افراد حاضر در اتاق سکوت کرده و هر یک منزل به مطالعه کتاب مورد علاقه خود می‌پردازد. آنچه از این اتاق‌ها می‌توان استنباط نمود این است افراد می‌خواهند دست به عمل جمعی مثبت زده و از این طریق احساسی نظری احساس حضور در کتابخانه واقعی را تجربه کنند.

ت: آموزش شعر خوانی و شعر نویسی

از دیگر گفتمان‌های آموزشی، آموزش شعر خوانی و شعر نویسی است که شامل گفتگو ادبی، آموزش شعر نویسی، پرسش و پاسخ ادبی، خوانش اشعار شعرا کلاسیک است. در این محفل برخی از شاعران جوان اشعار جدید خود را خوانده و از نظرات و انتقادات دیگر دوستان برای اصلاح و بهبود اشعار خود استفاده می‌کنند. به طور کلی این محفل یک جمع دوستانه برای علاقه مندان شعر و شاعری است.

ث: آموزش کسب کار

در بررسی اتاق‌های آموزشی برخی اتاق‌ها با محتوای آموزشی کسب کار مشاهده شده است. در واقع در این نوع از اتاق‌ها شامل آموزش خرید و فروش، رمز ارزها، آموزش مشاغل خانگی و مشاوره در زمینه راهاندازی کسب کار بوده است. به طور کلی خرید و فروش، رمز ارزها در چند سال اخیر پدیده نوینی است که بسیاری از افراد مهارت کافی را در این زمینه کسب نکرده‌اند؛ لذا فضای مجازی فرصتی برای علاقه مندان این حوزه فراهم نموده که از این طریق به آموزش و یادگیری تخصصی بپردازند.

ج: آموزش‌های علمی و دانشگاهی

از دیگر گفتمان‌های موجود در فضای شبکه اجتماعی کلاب‌هاوس شامل آموزش‌های علمی و دانشگاهی است. دامنه این آموزش از مقاله نویسی تا آموزش

برخی از دروس دانشگاهی شامل می شود و اتاق های با این مضمون به بررسی دروس نظری و دانشگاهی می پردازند.

د: آموزش زبان خارجی

آخرین بخش از اتاق های آموزشی می توان به اتاق های که به آموزش زبان خارجی از جمله انگلیسی توجه نمود. در این بخش از اتاق ها افراد به آموزش انگلیسی یا زبان های دیگر پرداخته و کاربرانی که علاقه مند هستند به طور دسته جمعی به یادگیری زبان پردازند از این فضای استفاده نموده و با دیگر کاربران به گفتمان و یادگیری در این زمینه می پردازند.

مفهوم شماره ۶: اتاق های با محتوای سرگرمی

بخشی دیگری که در اتاق های کلاب هاووس ایرانیان وجود دارد، بخش سرگرمی است که موجب شده جذابیت بیشتری به این شبکه اجتماعی دهد؛ این بخش خود به موضوعات متنوعی مانند اتاق های با محتوای جوک و تقلید صدا، بخش بازی ها، و موسیقی و ورزشی تفکیک می شود. در این اتاق ها کاربران با توجه به عناوین اتاق، وارد این اتاق ها می شوند و ساعت خوشی را با کاربران دیگر طی می کنند. از طرفی در بخش سرگرمی بازی مافیا دارای مخاطبان بسیاری در فضای کلاب هاووس است و مخاطبان علاقه بیشتری برای انجام این بازی در کلاب هاووس نشان می دهند به طور کلی در اتاق های مرتبط با سرگرمی اغلب به جوک گویی، تقلید صدا، بازی ها نظیر (مافیا)، شعر خوانی، موسیقی پرداخته می شود.

مفهوم شماره ۷: اتاق های با محتوای زرد

اصطلاح زرد یک اصطلاح مرتبط با خبرنگاری است و به افرادی اطلاق می شود که پایشان را از اصول حرفه ای و اخلاقی زیر پا گذاشتند با استناد به این توضیح این اصطلاح در فضای مجازی و شبکه اجتماعی کلاب هاووس شامل اتاق های است که به ترویج روابط غیر اخلاقی، مزاحمت ها نظیر مزاحمت تلفنی و پخش آن در محیط کلاب هاووس، ایجاد حاشیه و دعوا برای جذب فالور، ترویج فال و طلس می شود. برای مثال برخی از کاربران شبکه کلاب هاووس به ایجاد اتاق های با عنوانی (بیا ایستگاه کنیم) و یا (بیا رلتو تست کنیم بینم وفاداره) و یا (پدر و مادر را ایستگاه کنیم)، دست به رفتارهای ضد اخلاقی می زنند که

شبکه‌های اجتماعی و گونه‌های کارکرد جمعی: ... (پرنیا رضی‌پور و دیگران) ۱۶۳

علاوه بر مزاحمت موجب ترویج بی‌هنگاری اجتماعی می‌گردد. یکی دیگر از این اتفاق‌های زرد شامل اتفاق‌های مرتبط با مسائل متافیزیکی مانند بازگویی تجربیات از دیدن جن و روح و یا گرفتن دعا و طلسما است، برای مثال برخی از افراد به عنوان جن‌گیر و داعنویس در این اتفاق‌ها فعالیت کرده و با دیدن عکس پروفایل کاربران در مورد اینکه آیا کسی آن‌ها را طلسما کرده دست پیش‌بینی آینده او می‌زنند که خود مبین نوع ترویج خرافه پرستی و جهل باوری است.

به طور کلی تحلیل محتوای اتفاق‌های ایرانی در شبکه اجتماعی کلاب هاووس به شرح زیر است:

جدول ۲. تحلیل محتوای شبکه کلاب هاووس

مفهوم اصلی (محتوای اتفاق‌ها)	زیر مقوله اصلی	مفهومات فرعی
۱. گفتمان سیاسی	مسائل مرتبه به انتخابات در ایران ۱۴۰۰	بررسی نگرش کاندیدها ، بررسی اخبار انتخابات ، اتفاق‌های با محوریت طرفداری از کاندیدها ، اتفاق‌های در جهت مخالفت با کاندیدای رقیب
	انتقادی	جریان برانداز انتقاد به حکومت ، مخالف و اپوزیسیون
		جریان طرفداران انتقاد به مخالفان حکومت
		اتفاق‌های با محوریت شرایط سیاسی کشورهای دیگر نظیر تغییر حکومت در کشورهای همسایه نظیر افغانستان ؛ جنگ در غزه ، جنگ اکراین ، روسیه
۲. گفتمان دینی و فلسفی	مناسک دینی	ایجاد اتفاق‌های در زمان اعیاد مذهبی مسلمانان در زمان ماه رمضان ، انجام دعا ، مراسم و مناسک دینی
	مناظره دینی	گفتگو در مورد دین باوری ، بی‌خدابی ، مناظره در مورد ادیان متفاوت
۳. گفتمان اقتصادی	گفتمان فلسفی	بحث در مورد نظریات مختلف فلسفی ، منشاء خلقت و بررسی عرفان‌های مختلف
	گفتمان اقتصادی	بیکاری ، گرانی ، رکود اقتصادی ، عدم درآمد اقتصادی ، تورم
	اپیدمی کرونا	گفتگو در مورد وضعیت اقتصادی در شرایط اپیدمی کرونا
۴. گفتمان اجتماعی	شهر و ندی	یاد آوری و آموزش هنگارها و قوانین و ارزش‌های اجتماعی
	روابط خانوادگی (ازدواج)	ازدواج نظیر علل بالا رفتن سن ازدواج ، تاثیر عشق بر

مفهوم اصلی (محتوای اتفاق‌ها)	زیر مقوله اصلی	مفهومات فرعی
	و زناشویی)	روابط زناشویی، طلاق و مسایل بعد آن نظیر نگهداری فرزندان، خیانت و علّ و آن
	تبغیض	اتفاق‌های با نگرش فمینیستی و گفتگو در مورد بی‌عدالتی نسبت به زنان در جامعه
	قومیت	اتفاق‌های با نگرش زن سیزی و گفتگو در مورد قوانینی الزام آوری در ایران نظیر مهریه و نفقة
	حوادث روزمره	اتفاق‌های با محوریت قومیت‌های مختلف و گفتگو با احیا عزبان‌های محلی
۵. آموزشی	بهداشت فردی و اجتماعی	مانند اتفاقات و حوادثی مهمی که در سطح جامعه دیده می‌شود نظیر خبرهای روز گفتگو و اطلاع رسانی در مورد ایدمی کرونا، اتفاق‌های با محوریت تشویق به واکسن زدن، در اتفاق دیگر به محوریت مضرات واکسن و واکسن هراسی و منع زدن واکسن، رژیم غذایی، آموزش سبک زندگی سالم
	فضای مجازی و کالاب هاوس	آموزش کالاب هاوس، جذب فالور، ایجاد اتفاق، بررسی شبکه‌های مختلف اجتماعی
۶. سرگرمی	روان شناختی	گفتگو در مورد انواع بیماری‌ها روانی مانند افسردگی، استرس، بیماری دو قطبی و بیمارهای روان تنی، با حضور روانشناسان و پرسش و پاسخ به کاربران آموزش دورس و مکاتب روان شناختی نظیر فروید و ژان پیازه
	کتاب خوانی	معرفی کتاب، گفتگو در مورد کتاب‌ها، تشویق به کتاب خوانی
۷. اتفاق‌های با محتوای زرد	کسب و کار	آموزش خرید و فروش رمز ارزها، آموزش راه اندازی مشغلهای خانگی، معرفی و تبلیغ مشاغل
	آموزش‌های علمی و دانشگاهی	آموزش مقاله نویسی، زبان انگلیسی، روش تحقیق، آموزش برخی از دروس دانشگاهی، برگزاری جلسات و مباحثه‌های آنلاین علمی
	تفریح و فان	جوک گویی، تقلید صدا، بازی‌ها نظیر (مافیا)، شعر خوانی، موسیقی،
	ترویج بی‌هنگاری	ترویج روابط غیر اخلاقی و جنسی، مزاحمت از طریق مزاحمت تلفنی و پخش آن در محیط کالاب هاوس، ایجاد حاشیه و دعوا برای جذب فالور، ترویج فال و طلس

۶. بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر باهدف تحلیل شبکه های اجتماعی و گونه های کارکرد جمعی : مطالعه موردی شبکه اجتماعی کلاب هاووس در ایران انجام شده است و در صدد پاسخگویی به سؤالات زیر است: اتفاق های کاربران ایرانی در شبکه اجتماعی کلاب هاووس دارای چه محتواهایست؟ این محتوا به چه مسائلی اشاره دارد؟ برای پاسخ به این سؤالات محقق با بهره‌گیری مبانی نظری و چارچوب مفهومی مناسب به مدت یک سال در بازه زمانی سال ۱۴۰۰ به بررسی اتفاق‌های کلاب هاووس پرداخته و آن را مورد تحلیل محتواهای کیفی قرار داده است. به طور کلی با تحلیل محتواهای اتفاق‌ها در این شبکه ۷ دسته گفتمان از یکدیگر متمایز نمود که شامل گفتمان (سیاسی)، (دینی و فلسفه‌ای)، (اقتصادی)، (اجتماعی)، (آموزشی)، (سرگرمی) و (بی‌هنگاری) است. از طرفی چنانچه به تفصیل بیان شد، بررسی محتواهای اتفاق‌های مختلف در کلاب هاووس نشان می‌دهد که افراد و گروه‌های اجتماعی در سطوح و موضوعات مختلفی از این شبکه اجتماعی بهره می‌گیرند به گونه‌ای که دامنه آن از مسائل چالش برانگیزی همانند مسائل سیاسی و اقتصادی تا مسائل نظیر سرگرمی و بی‌هنگاری را شامل می‌شود. از بعد دیگر تنوع و تکثر در گفتمان‌ها نشان دهنده ابراز سلایق و علایق متفاوت از طرف افراد و گروه‌های همان طور که وان دایک (۱۹۹۹) عقیده داشت شبکه‌های اجتماعی جدید دارای قابلیتی هستند که (افراد، گروه‌ها و سازمان‌های) مختلف را به طور روزافزونی به هم متصل می‌کند. در نظر او، در عصر امروزی شبکه‌های اجتماعی مهم‌ترین ساختارهای جامعه مدرن را شکل می‌دهند. در نظر باباخانی و همکاران (۱۴۰۱) شبکه‌های اجتماعی می‌توانند از جهات بسیاری بر روندهای زندگی اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی موثر باشند (باباخانی، قهرودی و اسدی، ۱۴۰۱: ۲۵۲). نکته در خور توجه دیگر، آن است همانگونه که هنری جنکینز (۲۰۱۳) عقیده داشت؛ کاربران در این شبکه‌های اجتماعی جدید نظیر کلاب هاووس برخلاف سایر رسانه‌هایی ارتباط جمعی نظیر: تلویزیون و رادیو احساس انفعال کمتری می‌کنند چرا که کاربران خود در این شبکه‌های اجتماعی گردانندگان اصلی برای تولید محتوا و انتشار آن هستند. بدین معنا که در این شبکه نقش اصلی برای ساخت محتوا و انتشار آن بر گردن کاربر نهاده است. در واقع می‌توان استنباط نمود فرهنگ و عناصر فرهنگی به شیوه مشارکتی میان کاربران در حال شکل‌گیری است. از سوی دگر، با استناد به نظریه اجتماع مجازی باید این نکته را خاطر نشان نمود که شبکه های اجتماعی نظیر کلاب هاووس می‌توانند در ظهور و بروز

اجتماع مجازی موثر واقع شوند. زیرا شبکه های اجتماعی جدید همانند یک فرارسانه مردمی عمل می کنند و فرستی را برای عموم جامعه مهیا می سازند که به آسانی و در زمان اندکی بتوانند به ترویج عقاید سیاسی، اجتماعی و عقیدتی خود بپردازنند. این امر خود در تقویت و توسعه فرهنگ گفتمانی بسیار موثر است.

همچنین با توجه به یافته های این پژوهش می توان اذعان نمود که استفاده از شبکه اجتماعی کلاب هاووس در جامعه ایرانی با توجه کارکردها و اثرگذاری آن موجب ترویج فرهنگ گفتمانی در جامعه گشته و به طبع آن و در تقویت جامعه مدنی مشمر ثمر خواهد بود.

کتاب‌نامه

اشرف نظری، علی؛ قلی پور، مجتبی. (۱۳۹۷). «رسانه‌های جدید اجتماعی و نقش آن‌ها در بازنمایی جمعی: تحلیل واقع‌بینانه انقلاب مصر»، *فصلنامه مطالعات رسانه‌های نوین*، سال چهارم. شماره ۱۴. صص ۱۴۸-۱۷۳.

bastani, soudan; xaniyki, hadi, arkan zadeh yazdi, seyed. (1397). «مردم رسانه‌های جریان اصلی و مصرف رسانه‌های نوین پیمایش مصرف، اعتماد، رضایت و مشارکت رسانه‌ای شهروندان تهران»، *فصلنامه مطالعات رسانه‌های نوین*، سال چهارم، شماره ۱۴، صص ۱-۳۳.

باباخانی، شیلا، مجیدی قهرودی، نسیم و اسدی، عباس (۱۴۰۱) «شناسایی مولفه ها و شاخص های فرهنگ سیاسی کابران شبکه های اجتماعی در ایران». *فصلنامه مطالعات رسانه های نوین*، سال هشتم، شماره ۳۱

حسینی پاکدهی، علیرضا؛ بهاریان، محیا (۱۴۰۱). اهداف و انگیزه های بازنثر خشونت اجتماعی در فضای مجازی». *فصلنامه مطالعات رسانه های نوین*، دوره ۸ شماره ۲۹.

تقوی، پریناز؛ آقاجانی مرساء، حسین (۱۴۰۱) «نقش شبکه های اجتماعی در شیوع بیماری های پرخطر جنسی». *فصلنامه مطالعات رسانه های نوین*، سال هشتم، شماره ۳۰. صص ۲۹۱-۲۲۳.

رمضانی، یوسف؛ رجب زاده محسن و رئوف اسلامی مهناز (۱۴۰۱) «عوامل موثر بر تمایل به تسهیم دانش در شبکه های اجتماعی». *فصلنامه مطالعات رسانه های نوین*، سال هشتم، شماره ۳۲-۷۱. ۹۶

رضی پور، پرنیا (۱۴۰۱) «جامعه شناسی شبکه اجتماعی کلاب هاووس ، تهران ، انتشارات نسل روشن، چاپ اول.

رضی پور ، پرنیا (۱۳۹۹)، تحلیل جامعه‌شناختی جوک‌های مرتبط با ویروس کرونا (با تأکید بر جوک‌های مبادله شده در شبکه اجتماعی تلگرام) ». *فصلنامه مطالعات اجتماعی ایران*، دوره ۱۴، شماره ۲. ۱۱۱-۱۳۴

شبکه‌های اجتماعی و گونه‌های کارکرد جمعی: ... (پرنیا رضی‌پور و دیگران) ۱۶۷

فرقانی، محمدمهردی؛ مهاجری، ربابه. (۱۳۹۷). «رابطه بین میزان استفاده از شبکه اجتماعی مجازی و تغییر در سبک زندگی جوانان»، *فصلنامه مطالعات رسانه‌های نوین*، سال چهارم، شماره ۱۳، صص ۲۵۹-۲۹۲.

خلعتبری، محمد حسین، مظفری، افسانه. (۱۳۹۹). «بررسی ابعاد بروز و ظهر پلتفرم کلاب هاووس در ایران»، *مطالعات رسانه‌ای* دوره ۱۵، شماره ۴ - شماره پیاپی ۵۱، صص ۱۸-۷.

خدایاری، کلثوم؛ دانشور حسینی، فاطمه؛ و سعیدی، حمیده. (۱۳۹۳). *میزان و نوع استفاده از شبکه‌های مجازی (مطالعه موردی: دانشجویان دانشگاه آزاد مشهد)*، *فصلنامه پژوهش‌های ارتباطی*، سال بیست و یکم، شماره ۱۹۲.

طاهری، فاطمه (۱۴۰۱). *سرمایه اجتماعی آنلاین در دنیای فناوری اطلاعات و ارتباطات*؛ بررسی و تحلیل دیده گاه‌های مخالف و موافق. *فصلنامه مطالعات رسانه‌های نوین*، سال هشتم، شماره ۳۲، صص ۳۷-۷۰.

کریستین، فوکس. (۱۴۰۰). «رسانه‌های اجتماعی: خوانش انتقادی». ترجمه: حسین بصیریان جهرمی، تهران: پژوهشگاه فرهنگ هنر و ارتباطات، چاپ دوم.

کیا، علی اصغر؛ بنی طبا، علیرضا (۱۴۰۰). «بررسی چگونگی استفاده رسانه ملی از تاکتیک‌های روانی در ایجاد کرونا هراسی از دیدگاه شهر و ندان تهرانی». *علوم خبری*، سال دهم: شماره ۳۸.

کوئن، بروس. (۱۳۹۰). *مبانی جامعه‌شناسی*، ترجمه: غلامعلیس توسلی، رضا فاضل. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، چاپ بیست و سوم.

موسی، سید‌کمال الدین؛ شمس، حدیثه (۱۴۰۱). «عشق آنلاین و گونه‌های آن در فضای مجازی؛ مطالعه کاربران شهر کاشان در سال ۱۳۹۹». *فصلنامه مطالعات فرهنگ - ارتباطات*، دوره ۲۳، شماره ۵۹.

منزلی، عباسعلی (۱۴۰۱) *مطالعه تأثیر رسانه‌های اجتماعی مجازی در شکل‌گیری بحران اجتماعی با استفاده از تحلیل سلسله مراتبی*، *فصلنامه علمی امانت ملی دوره ۱۲*، شماره ۴۴.

محمدی برزگر، جعفر؛ (۱۴۰۱) *چالش‌های پیشگیری انتظامی و اجتماعی از جرایم رسانه‌های نوپدید* (مورد مطالعه اتفاق‌های گفتگوی کلاب هاووس) *مجله: پژوهش‌های دانش انتظامی*، شماره ۹۴ مارشال، گوردون. (۱۳۸۸). *فرهنگ جامعه‌شناسی*، ترجمه: حمیرا مشیر زاده، تهران: نشر میزان.

Castells, M. (1999). Flows, networks and identity: A critical theory of the international society. In M. Castells, et al. (Eds.), *Critical Education in the New Information Age*. Rowman and Littlefield: Lanham.

Fegert, J. M., Vitiello, B., Plener, P. L., and Clemens, V. (2020). Challenges and Burden of the Coronavirus 2019 (COVID-19) Pandemic for Child and Adolescent Mental Health: A Narrative Review to Highlight Clinical and Research Needs in the Acute Phase and the Long

- Return to Normality. Child. Adolesc. Psychiatry Ment. Health 14 (20), 20. doi:10.1186/s13034-020-00329-3
- Faisal, R. A., Jobe, M. C., Ahmed, O., & Sharker, T. (2021). Mental health status, anxiety, and depression levels of Bangladeshi university students during the COVID-19 pandemic. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 1-16. <https://doi.org/10.1007/s11469-020-00458-y>
- Gadermann, A. C., Thomson, K. C., Richardson, C. G., Gagné, M., McAuliffe, C., Hirani, S., et al. (2021). Examining the Impacts of the COVID-19 Pandemic on Family Mental Health in Canada: *Findings from a National Cross-Sectional Study*. BMJ Open 11 (1), e042871. doi:10.1136/bmjopen-2020-042871
- Golding, P. (1996). World-wide Wedge: Division and contradiction in the global information infrastructure. *Monthly Review*, 48(3), 70-86.
- Hartt, M. (2020). COVID-19: a lonely pandemic. *Cities & Health*, 1-3. <https://doi.org/10.1080/23748834.2020.1788770>
- Hale, T., Webster, S., Petherick, A., Phillips, T. and Kira, B. (2020), *Oxford COVID-19 Government Response Tracker*, Blavatnik School of Government, Oxford, available at: <https://www.bsg.ox.ac.uk/research/research-projects/coronavirus-government-response-tracker> (accessed 24 June 2020)
- Jiang, Y. (2021). *Problematic Social media usage and anxiety among university students during the COVID-19 pandemic: the mediating role of psychological capital and the moderating role of academic burnout*. Frontiers in Psychology, 12, 612007. <https://dx.doi.org/10.3389/fpsyg.2021.612007>
- Jung ,K, Park.y , Kim (2022) Let's Talk @Clubhouse: Exploring Voice-Centered Social Media Platform and its Opportunities, Challenges, and Design Guidelines, CHI EA '22: Extended Abstracts of the 2022 CHI Conference on Human Factors in Computing SystemsApril 2022Article No.: 450Pages 1–6<https://doi.org/10.1145/3491101.3519774>.
- Kovacs, Balazs; Caplan, Nicholas; Grob, Samuel and King, Marissa (2021) Social Networks and Loneliness During the COVID-19 Pandemic, Sociological Research for a Dynamic World, *Sociological Research for a Dynamic World* <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/2378023120985254>
- Morris, D.Z. (2020), “Where does the six-foot rule for social distancing come from?”, Fortune, available at: <https://fortune.com/2020/05/20/why-6-feet-apart-social-distancing-coronavirus-cdc-six-foot-rule-spread-covid-19-liquid-droplets/> (accessed 27 June 2020).
- Mutschler, Christina(2021) Clubhouses Response to COVID-19: Member Challenges and Clubhouse Adaptations, *Community Ment Health J*. 2021; 57(3): 424–437.
- O'Sullivan, K., Clark, S., McGrane, A., Rock, N., Burke, L., Boyle, N., et al. (2021). *A Qualitative Study of Child and Adolescent Mental Health during the COVID-19 Pandemic in Ireland*. Ijerph 18 (3), 1062. doi:10.3390/ijerph18031062
- Published online (2021) Jan 2. doi: 10.1007/s10597-020-00753-x

شبکه‌های اجتماعی و گونه‌های کارکرد جمعی: ... (پرنیا رضی‌پور و دیگران) ۱۶۹

- Rajkumar RP.(2020) COVID-19 and mental health: A review of the existing literature. *Asian J Psychiatr* Aug;52:102066. doi: 10.1016/j.ajp.2020.102066. Epub 2020 Apr 10.
- Strielkowski, W.(2021). *The Clubhouse Phenomenon: Do We Need Another Social Network?*. Preprints, 2021030503 (doi: 10.20944/preprints202103.0503.v1)
- srin, M. (2021) The Socio-Economic Impact and Implications of Covid-19 in Bangladesh: A Sociological Study According to Sociological Theories and Social Determinants. *Open Access Library Journal*, 8, 1-12. doi: 10.4236/oalib.1107906
- Spence, N.,Chau, V., Farvid, M. S., White, J. P., Rasalingam, P., & Loh, L. (2020). The COVID-19 pandemic: Informing policy decision-making for a vulnerable population. *The International Indigenous Policy Journal*, 11(3).doi: <https://10.18584/iipj.year.volume.issue.paper#10859>
- Strielkowski, Wadim, Clubhouse: *Yet Another Social Network?* (March 08, 2021). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3832599> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3832599>
- Tilburg, Theo G., Stephanie Steinmetz, Elske Stolte, Henriëtte V van der Roest, and Daniel H. de Vries. (2020). “Loneliness and Mental Health During the COVID-19 Pandemic: A Study among Dutch Older Adults.” *The Journals of Gerontology: Series B*. <https://doi.org/10.1093/geronb/gbaa111>
- Van Dijk, Jan (2006 a). ‘Digital divide research, achievements, and shortcomings’, *Poetics*, Vol. 34, No. 4-5.
- Van Dijk, Jan (2006 b). *The Network Society: Social Aspects of New Media*, London: SAGE Publications Lt
- Van Dijk, Jan (2005) . he Deepening Divide: Inequality in the Information Society. 10.4135/9781452229812
- (2021). “I Hate This”: A Qualitative Analysis of Adolescents’ Self-Reported Challenges during the COVID-19 Pandemic. *J. Adolesc. Health* 68(2), 262–269.doi:10.1016/j.jadohealth.2020.11.010

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی